

HERNES IDRETTSLAG

Postboks 116

2401 ELVERUM

Att. Stein Langdalen

Saksbehandler, innvalgstelefon

Linnea Karoline Vereide, 61266062

Ulvåkjølen naturreservat og Røtkjølen naturreservat – Avslag på søknad om oppkjøring av skiløype til Krokkjølkoia og Kommunekoia

Statsforvalteren i Innlandet gir Hernes idrettslag v/Stein Langdalen avslag på søknad om oppkjøring av skiløype til to koier (Krokkjølkoia og Kommunekoia) i Ulvåkjølen naturreservat og Røtkjølen naturreservat, med hjemmel i punkt IV.4 i fredningsforskriftene, samt § 48 i naturmangfoldloven. Dette begrunnes med at tiltaket strider med verneformålet og kan påvirke verneverdiene nevneverdig. Tiltaket vil også kunne skape en uheldig presedens ved å åpne for oppkjøring av skiløyper i verneområder hvor det ikke er tillatt.

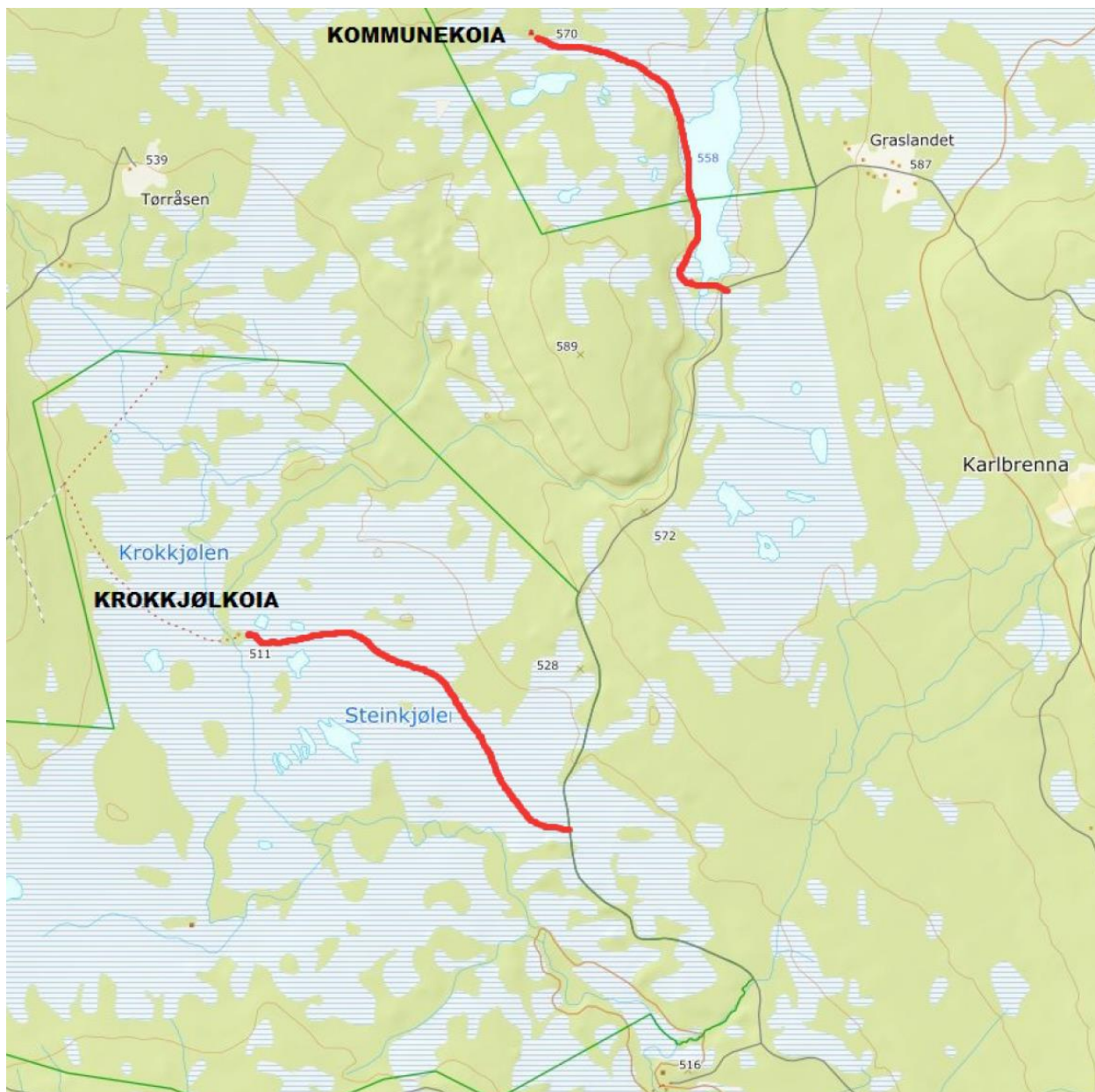
Søknaden

Vi viser til deres søknad per e-post av 22. februar 2021, angående tillatelse til å kjøre opp skispor til to koier (Krokkjølkoia og Kommunekoia) som ligger i henholdsvis Ulvåkjølen naturreservat og Røtkjølen naturreservat i Elverum kommune.

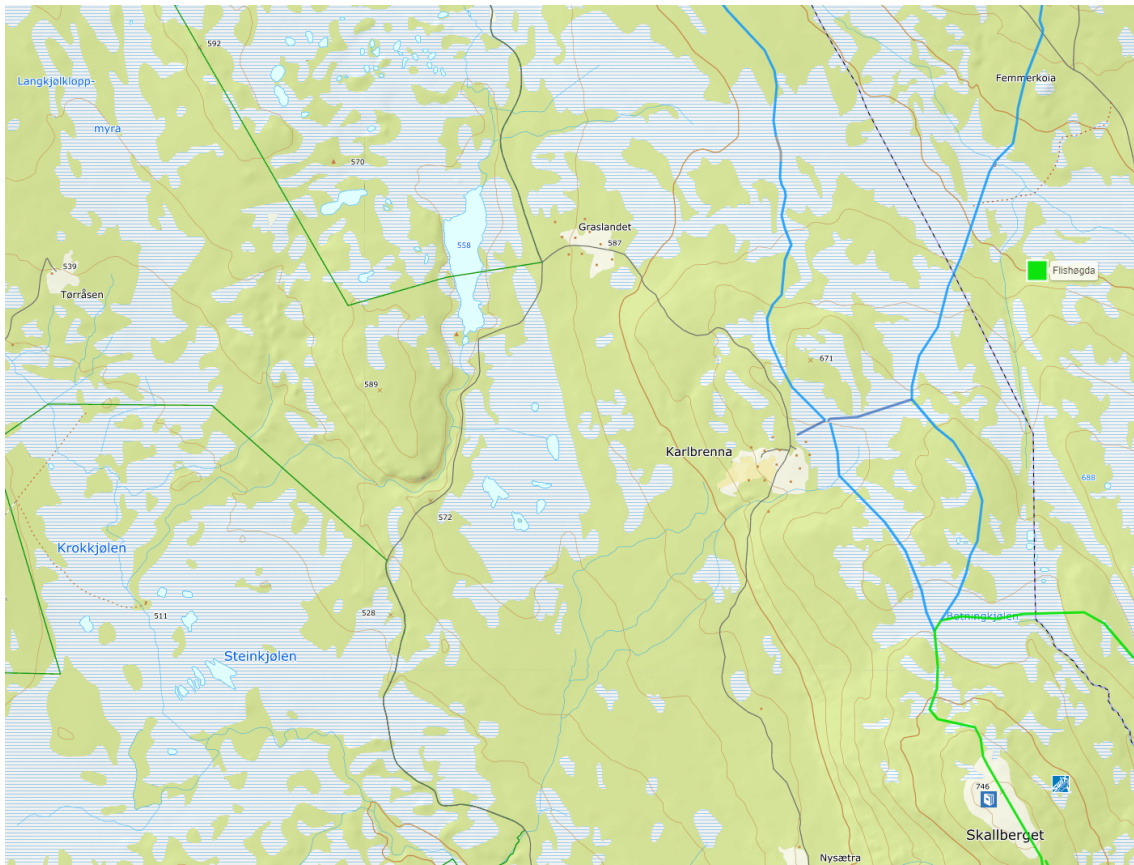
Begge koiene er restaurert i regi av Nordre Elverum JFGF de siste årene.

Det er ønskelig å bruke nærområde til uteaktiviteter, og dette burde være et fint tiltak for at blant annet barnefamilier kan ta seg en tur til en av koiene med mulighet for overnatting etc.

Vedlagt kart fra søknaden som viser kjøretrase er vist på side 2.

Røde streker = skiløypetrase, Grønne streker = vernegrensa til de to naturreservatene. Krokkjølkoia ligger i Ulvåkjølen naturreservat og KommuneKoia ligger i Røtkjølen naturreservat. Hentet fra søknaden.

Blåe streker = eksisterende nærliggende skiløyper. Hentet fra Skipsoret.no.

Lovgrunnlag

Både Ulvåkjølen naturreservat og Røkkjølen naturreservat ble opprettet 18. desember 1981. For begge naturreservatene er formålet med fredningen er å bevare et viktig våtmarksområde i sin naturgitte tilstand og å verne om vegetasjonen, det spesielt rike og interessante fuglelivet og annet dyreliv som naturlig er knyttet til området.

I henhold til punkt IV.1 er vegetasjonen i vann og på land fredet mot skade og ødeleggelse som ikke følger av tillatt ferdsel i medhold av punktene V-VIII. Pattedyr og fugler, herunder deres hi, reir og egg, er fredet mot enhver form for skade, ødeleggelse og unødige forstyrrelser som ikke følger av tillatt ferdsel eller tiltak i medhold av punktene V-VIII, jf. punkt IV.2.

Videre jf. punkt IV.4 er motorisert ferdsel forbudt.

Det er ingen hjemmel i fredningsforskriften for Ulvåkjølen naturreservat eller Røkkjølen naturreservat for det omsøkte tiltaket, og det må derfor vurderes etter § 48 i naturmangfoldloven (nml.), som sier at forvaltningsmyndigheten kan gjøre unntak fra et vernevedtak dersom det ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig, eller dersom sikkerhetshensyn eller hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig.

Ifølge nml. § 7 skal prinsippene i §§ 8-12 legges til grunn som retningslinjer ved utøving av offentlig myndighet og vurderingen skal fremgå av beslutningen.

Statsforvalterens vurdering

Et naturreservat er den strengeste verneformen med hjemmel i naturmangfoldloven. Denne verneformen brukes for å sikre urørt eller tilnærmet urørt natur eller spesielle naturtyper som det er knyttet internasjonale, nasjonale eller regionale verneverdier til. Utviklingen i naturreservatet skal være mest mulig naturstyrt. Stillhet og fravær fra motordur og motoriserte kjøretøy er et av karaktertrekkene ved urørt natur da spesielt av hensyn til dyrelivet. Det er derfor et overordnet mål å begrense omfanget av motorisert ferdsel og forstyrrelser i slike biologiske naturreservater som Ulvåkjølen naturreservat og Røtkjølen naturreservat til det strengt nødvendige.

Nml. § 8 sier at offentlige beslutninger som berører naturmangfoldet skal, så langt det er rimelig, bygge på vitenskapelig kunnskap om arters bestandssituasjon, naturtypers utbredelse og økologiske tilstand, samt effekten av påvirkninger. Det er knyttet et rikt fugleliv til begge naturreservatene, med blant annet registreringer av; vipe (EN), storspove (VU), gjøk (NT) jordugle og bjørkefink. I tillegg er det registrering av en sensitiv art. Med bakgrunn iblant annet verneplanprosessen med tilhørende naturfaglige registreringer og fagrapporter, generell kunnskap om sårbarhet for inngrep i området, samt registreringer av arter i Naturbase, Artskart, Sensitive Artsdata, vurderer Statsforvalteren at kunnskapsgrunnlaget er godt, jf. nml. § 8.

I henhold til nml. § 10 skal en påvirkning av et økosystem vurderes ut fra den samlede belastningen som økosystemet er eller vil bli utsatt for. I saker som denne, hvor naturmangfoldet er berørt, er det ikke tilstrekkelig å vurdere skadevirkningene isolert og kun ut fra et nåtidsperspektiv. Den samlede belastning på økosystemet som helhet må i nåtid og fremtid tillegges vekt, blant annet for å forhindre en gradvis forvitring av leveområder, hvor tiltakene finner sted «bit-for-bit», med risiko for at den samlede belastning blir så stor at det kan få signifikante konsekvenser for arter og naturtypers bevaringsstatus.

Ulvåkjølen naturreservat og Røtkjølen naturreservat er begge vernet med bakgrunn i at de er viktige våtmarksområder med et rikt fugleliv. Oppkjøring av skiløyper vil innebære økt motorferdsel i verneområdene. I selve oppkjøringstraseen for skiløypene vil snøen bli hardpakket og fast, som vil medføre at snøen vil ligge endel lengre utover våren. Dette vil endre de naturlige forholdene på myra, og igjennom det vil vegetasjonen kunne bli påvirket/endret. Det omsøkte tiltaket med skiløypetraser inn i verneområdene vil derfor kunne påvirke verneverdiene i området. Dette betyr at vilkåret for å kunne gi dispensasjon ikke er til stede, jf. § 48 1. ledd. Det bør kunne utredes alternative traseer som ikke berører verneområder, og det finnes allerede i dag nærliggende skiløyper (se kart side 3) utenfor verneområder, samt andre løypetraseer rundt om i kommunen som er åpen for allmennheten. Tiltaket kan derfor ikke sies være av en vesentlig samfunnsinteresse jf. § 48. 2 ledd.

Vi gjør oppmerksom på at fredningsbestemmelsene i de to naturreservatene ikke er til hinder for å kunne gå opp/etablere enkle midlertidige skiløyper til fots, gjennom f.eks. at flere personer trækker opp løyper i medhold av ferdselsrett i utmark, jf. friluftslovens § 2. 1. ledd (ferdsel i utmark, allemannsretten).

Det er en reel risiko for at flere vil søke om dispensasjon til slike tiltak, hvis motorferdsel i forbindelse med oppkjøring av nye skiløyper tillates i verneområder som Ulvåkjølen og Røtkjølen naturreservat. Har en først åpnet for å tillate oppkjøring av skiløyper i et naturreservat, er det vanskelig å begrunne et avslag på et senere tidspunkt. Presedensvirkningen av en eventuell dispensasjon til omsøkte tiltak mener Statsforvalteren er problematisk, og vi anvender derfor nml. § 9 «føre-var prinsippet».

Vedtak

Statsforvalteren i Innlandet gir Hernes idrettslag v/Stein Langdalen avslag på søknad om oppkjøring av skiløyper til to koier (Krokkjølkoia og Kommunekoia) i Ulvåkjølen naturreservat og Røtkjølen naturreservat. Dette begrunnes med at tiltaket strider med verneformålet og kan påvirke verneverdiene. Tiltaket vil også kunne skape en uheldig presedens ved å åpne for oppkjøring av skiløyper i verneområder hvor det ikke er tillatt.

Avslaget er gitt med hjemmel punkt IV.4 i fredningsforskriften for Røtkjølen naturreservat og Ulvåkjølen naturreservat, samt § 48 i naturmangfoldloven.

Vedtaket kan påklages etter bestemmelsene i forvaltningsloven § 28. Klagefristen er 3 uker fra dette brev er mottatt. Eventuell klage på vedtaket skal stiles til Miljødirektoratet, men sendes via Statsforvalteren.

Med hilsen

Vebjørn Knarrum (e.f.)
avdelingsdirektør

Linnea Karoline Vereide
rådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent

Kopi til:

ELVERUM KOMMUNE Postboks 403 2418 ELVERUM